

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 909/2022
28.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Дубравке Дамјановић, председника већа, Милене Рашић, Мирољуба Томића, Радмиле Драгичевић-Дичић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Јована Петровића и др, због кривичног дела обљуба са дететом из члана 180. став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Јована Петровића, адвоката Биљане Десница Петровић и Владимира Хоровица и браниоца окривљеног Ненада Елесина, адвоката Драгана Коњевића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Сомбору К.11/21 од 29.12.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 150/22 од 15.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 28.09.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Јована Петровића, адвоката Биљане Десница Петровић и Владимира Хоровица, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Сомбору К.11/21 од 29.12.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 150/22 од 15.06.2022. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

II ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољен захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ненада Елесина, адвоката Драгана Коњевића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Сомбору К.11/21 од 29.12.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 150/22 од 15.06.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сомбору К.11/21 од 29.12.2021. године, између осталих, оглашени су кривим окривљени Јован Петровић и Ненад Елесин због извршења по једног кривичног дела обљуба са дететом из члана 180. став 1. КЗ и осуђени су на казне затвора у трајању од по 5 (пет) година. Малолетна оштећена АА је упућена да свој имовинскоправни захтев оствари у парничном поступку. Окривљени Јован Петровић и Ненад Елесин су обавезани да плате трошкове кривичног поступка и судски паушал, а како је то ближе означено у изреци пресуде.

Решењем Вишег суда у Сомбору К.11/21 од 13.01.2022. године исправљена је пресуда Вишег суда у Сомбору К.11/21 од 29.12.2021. године тако што у уводном делу пресуде у 12 реду уместо речи „јавном“ треба да стоји „нејавном“, док у преосталом делу наведена пресуда остаје неизмењена.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 150/22 од 15.06.2022. године одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљених Јована Петровића, Ненада Елесина, ББ и ВВ, па је потврђена пресуда Вишег суда у Сомбору К.11/21 од 29.12.2021. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- браниоци окривљеног Јована Петровића, адвокати Биљана Десница Петровић и Владимир Хоровиц, због повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да укине у целости пресуде Вишег суда у Сомбору К.11/21 од 29.12.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду КЖ1 150/22 од 15.06.2022. године, уз наредбу да се нови поступак пред првостепеним судом одржи пред потпуно измењеним првостепеним већем или да укине само другостепену пресуду и предмет врати другостепеном суду ради поновног одлучивања о жалби на првостепену пресуду, уз наредбу да другостепени суд у поновљеном поступку одлучује у другом саставу већа, као и да у смислу одредбе члана 488. став 2. ЗКП обавести браниоце о седници већа и да у смислу одредбе члана 488. став 3. ЗКП одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи, односно прекине;

- бранилац окривљеног Ненада Елесина, адвокат Драган Коњевић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, конкретно због повреда одредаба члана 180 став 1. и члана 28. став 1. и 2. КЗ, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и да донесе одговарајућу одлуку у смислу члана 492. став 1. тачка 1) и 2) ЗКП, те да на седницу већа позове окривљеног и браниоца.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Јована Петровића је неоснован у делу који се односи на повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ненада Елесина је недозвољен.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, браниоци окривљеног Јована Петровића у поднетом захтеву истичу да се побијана осуђујућа пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама ЗКП не може заснивати и то искључиво на исказу малолетне оштећене АА датом у просторијама Вишег јавног тужилаштва у Сомбору дана 29.06.2020. године на записнику број КТИ.53/19. Као разлог незаконитости овог доказа браниоци окривљеног наводе да из транскрипта разговора, који представља саставни део записника КТИ.53/19 од 29.06.2020. године, произилази да је испитивање малолетне оштећене спроведено противно одредби члана 104. став 1. ЗКП, обзиром да је испитивање извршено од стране неовлашћеног испитивача и то тако што је психолог ГГ из Центра за социјални рад ... водила цео разговор са малолетном оштећеном и постављала јој питања, без икаквог учешћа заменика јавног тужиоца који је том приликом био само формално присутан, а који је сходно члану 104. став 1. ЗКП једини овлашћен да поставља питања уз помоћ и преко психолога, при чему је психолог малолетној оштећеној питања постављала сугестивно и директно је исту наводила да одговара са „да“ и „не“, а чиме је поступљено противно одредби члана 98. ЗКП, а такође је браниоцима окривљених, који нису могли јасно да чују постављена питања и дате одговоре, било онемогућено да након „разговора“ постављају питања малолетној оштећеној.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Јована Петровића се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани.

Исти наводи везано за битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП који су истакнути у жалби бранилаца окривљеног Јована Петровића, адвоката Биљане Десница Петровић и Владимира Хоровица били су предмет разматрања Апелационог суда у Новом Саду који је у овом кривичном поступку поступао у другом степену по жалбама изјављеним против првостепене пресуде Вишег суда у Сомбору К.11/21 од 29.12.2021. године. Апелациони суд у Новом Саду као другостепени је ове наводе оценио неоснованим и о томе на страни 4 став четврти другостепене пресуде КЖ1 150/22 од 15.06.2022. године изнео разлоге, које Врховни касациони суд прихвата као правилне, те у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП на овде разлоге и упућује.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи бранилаца окривљеног Јована Петровића у делу у којем указују на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, истицањем да радње окривљеног Јована Петровића описане у изреци правноснажне пресуде не садрже све битне елементе кривичног дела обљуба са дететом из члана 180. став 1. КЗ за које је окривљени оглашен кривим, обзиром да изрека пресуде по ставу бранилаца садржи само законски текст предметног кривичног дела, без ближег чињеничног описа радње извршења кривичног дела из којег произилази да је окривљени извршио обљубу са дететом које има мање од 14 година или са њом изједначен чин.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Јована Петровића су неосновани из разлога јер из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у изреци правноснажне пресуде и то да је окривљени Јован Петровић „у току октобра 2019. године у ..., у кући код малолетног ДД, у односу на којег је

раздвојен поступак, у улици ..., способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима, свестан свога дела и хтео његово извршење, извршио обљубу са дететом, оштећеном АА из ..., рођеном ... године, лицем које није навршило 14 година и од које је старији 6 година, тако што је са истом имао сексуални однос, којом приликом је био свестан да је његово дело забрањено“, јасно и недвосмислено произилази да се у описаним радњама окривљеног Јована Петровића стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела обљуба са дететом из члана 180. став 1. КЗ за које је он оптужен и правноснажно оглашен кривим.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ненада Елесина у целости, као и захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Јована Петровића у преосталом делу, су одбачени као недозвољени.

Наиме, браниоци окривљеног Јована Петровића као разлог подношења захтева означавају и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, с тим што браниоци суштински ову повреду закона образлажу тако што оспоравају и полемишу са чињеничним утврђењима суда и то да је малолетна оштећена критичном приликом имала мање од 14 година, да је окривљени Јован Петровић знао за њене године и да је извршио обљубу са малолетном оштећеном или са њом изједначен чин, те указују на погрешну оцену доказа везано за ове чињенице. Ово имајући у виду да браниоци окривљеног истичу да из изведених доказа и то пре свега налаза и мишљења вештака др Милојка Влашки и налаза и мишљења вештака психолога Верице Дедић, као и фотографија саме малолетне оштећене, произилази да је она по свим особинама (физичким, психолошким и неуропсихијатријским) уподобљена узрасту преко 18 година, при чему у списима предмета не постоји извод из матичне књиге рођених за малолетну оштећену.

Бранилац окривљеног Ненада Елесина у поднетом захтеву наводи да су нижестепени судови оглашавајући овог окривљеног кривим за кривично дело обљуба са дететом из члана 180. став 1. КЗ повредили одредбе члана 180. став 1. и члана 28. став 1. и 2. КЗ, а који наводи браниоца окривљеног би по налажењу овога суда представљали повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези чланова 180. став 1. и 28. став 1. и 2. КЗ, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном. Међутим, бранилац окривљеног ову повреду закона и свој став да се окривљени Ненад Елесин критичном приликом налазио у неотклоњивој стварној заблуди у погледу година живота малолетне оштећене, суштински образлаже тако што оспорава и полемише са чињеничним утврђењима суда у правноснажним одлукама и указује на погрешну оцену доказа, истицањем да из изведених доказа, а посебно исказа окривљеног Ненада Елесина и налаза и мишљења сталног судског вештака др Милојка Влашки, произилази да због самог физичког изгледа малолетне оштећене окривљени Ненад Елесин није могао знати да иста критичном приликом није имала 14 година, те се даље истиче да суд није требало да прихвати исказ малолетне оштећене који је инструктиран од стране Центра за социјални рад у ..., као и да је ради јасног и потпуног утврђења чињеничног стања суд требало да малолетну оштећену непосредно испита на главном претресу и суочи је са окривљеним.

Како, дакле, из изнетих навода произилази да браниоци окривљених у поднетим захтевима, као разлог побијања правноснажних пресуда, само формално означавају повреду закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, док суштински указују на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, а што не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљенима и њиховим браниоцима због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтеве бранилаца окривљених Јована Петровића и Ненада Елесина у овом делу оценио недозвољеним.

Поред тога, бранилац окривљеног Ненада Елесина у поднетом захтеву истиче и да другостепени суд није дао одговарајуће образложење везано за жалбене наводе браниоца окривљеног, а што би по налажењу овога суда представљало битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. Како наведена повреда не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног Ненада Елесина и у овом делу оценио недозвољеним.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) ЗКП на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости бранилаца окривљеног Јована Петровића, адвоката Биљане Десница Петровић и Владимира Хоровица, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев бранилаца окривљеног Јована Петровића у односу на ове повреде одбио као неоснован, док је на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП одбацио као недозвољене и то у преосталом делу захтев бранилаца окривљеног Јована Петровића и у целости захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ненада Елесина, адвоката Драгана Коњевића и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Дубравка Дамјановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић